Najvyšší súd **4Ndt/23/2015**
Slovenskej republiky

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom dňa 9. decembra 2015 v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Gabriely Šimonovej v trestnej veci proti obvinenému **M. H. a spol.**, pre obzvlášť závažný zločin vydieračského únosu podľa § 186 ods.1, ods. 2 písm. b/, ods. 3 písm. b/ Tr. zák spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. a iné, o návrhu obvineného M. H. na odňatie veci Krajskému súdu v Nitre a prikázanie veci inému krajskému súdu takto

r o z h o d o l:

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. trestná vec obvineného M. H. pre obzvlášť závažný zločin vydieračského únosu podľa § 186 ods.1, ods. 2 písm. b/, ods. 3 písm. b/ Tr. zák., spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák.a iné vedená na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 4Tpo 78/2015 sa tomuto súdu **n e o d n í m a.**

O d ô v o d n e n i e:

Uznesením vyšetrovateľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru, Odboru kriminálnej polície Nitra sp.zn. KRP-38/1-VYS-NR-2015 z 28. apríla 2015 bolo podľa § 206 ods. 1 Tr. por. vznesené obvinenie M. H. (ako aj spoluobvineným G. P. a ml. N. P.) pre zločin lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a/ Tr. zák. a obzvlášť závažný zločin vydieračského únosu spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. k § 186 ods. 1, ods. 2 písm. b/, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a/ Tr. zák. a prečin neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. k § 216 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, ako je to uvedené v jeho výrokovej časti.

Na základe návrhu prokurátora Krajskej prokuratúry Nitra na predĺženie lehoty trvania väzby bol spisový materiál predložený Okresnému súdu Nitra. Pri výsluchu obvineného M. H. sudkyňou pre prípravné konanie tohto súdu obvinený voči nej vzniesol námietku zaujatosti. Sudkyňa pre prípravné konanie o námietke zaujatosti rozhodla tak, že nie je vylúčená z vykonávania úkonov trestného konania vo veci obvineného M. H. a v nadväznosti na to uznesením zo 6. novembra 2015, sp. zn. 1Tp/171/2015 rozhodla o predĺžení lehoty trvania väzby obvinenému do 28. februára 2016.

Rozhodnutie o nevylúčení sudkyne pre prípravné konanie ako aj rozhodnutie o predĺžení lehoty trvania väzby napadol obvinený sťažnosťami a za účelom rozhodnutia o týchto opravných prostriedkoch bol trestný spis predložený Krajskému súdu v Nitre.

Obžalovaný M. H. zároveň podal na Krajskom súde v Nitre „generálnu námietku zaujatosti voči všetkým sudcom krajského súdu“, ktorú odôvodnil tým, že „na krajskom súde sú činné osoby, ktoré ho osobne poznajú a vzhľadom na to, že už aj v minulosti mal s týmito osobami určité konflikty myslí si, že ich rozhodovanie a rozhodnutia budú voči jeho osobe predpojaté“. V čase keď mal s týmito ľuďmi konflikty, nevedel o tom, že sú činní ako sudcovia a prísediaci na Krajskom súde v Nitre, „ale hneď ako mu to bolo (dňa 6. novembra 2015) oznámené, podal túto námietku zaujatosti“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal predložený spisový materiál vo vzťahu k dôvodom námietky obvineného M. H. voči všetkým sudcom Krajskému súdu v Nitre a dospel k záveru, že predmetný návrh nie je dôvodný.

Takáto všeobecná námietka zaujatosti sa podľa zaužívanej súdnej praxe považuje za návrh na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por. inému krajskému súdu.

Z čl. 38 ods.1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. môže byť z dôležitých dôvodov vec príslušnému súdu

odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa, pričom o odňatí a prikázaní veci rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

V zmysle ustanovenia § 23 ods. 1 Tr. por. za dôležité dôvody je potrebné považovať také okolnosti, ktoré v konkrétnej trestnej veci zabezpečia lepšie uplatnenie základných zásad trestného konania prostredníctvom súdu, ktorému je vec delegovaná. Za dôležité dôvody súdna prax považuje napríklad hospodárnosť trestného konania, rýchlosť konania, potrebu vykonávania spoločného konania, dodržanie zásady ústnosti a bezprostrednosti, výchovné pôsobenie trestného konania na obžalovaného i na ostatných občanov, tiež však aj okolnosti, ktoré zabezpečia zistenie skutkového stavu veci, ako hlavného predpokladu spravodlivého rozhodnutia, ako i okolnosti, ktoré zabezpečia najmä dôveru občanov v nestranné, objektívne, spravodlivé prejednanie a rozhodnutie súdu. Na odňatie a prikázanie veci (delegáciu) teda musí existovať dôležitý dôvod, čím sa zvýrazňuje **výnimočnosť** takéhoto postupu. Pri posudzovaní, či v konkrétnej trestnej veci existujú dôležité dôvody na delegáciu, nemožno vychádzať len z jedného hľadiska, ale vo vzájomnej súvislosti treba hodnotiť všetky okolnosti, ktoré prichádzajú do úvahy. Navyše, delegácia nesmie byť nikdy prostriedkom k odňatiu obžalovaného jeho zákonnému sudcovi.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po splnení prieskumnej povinnosti v podanom návrhu nezistil existenciu žiadnych takých konkrétnych okolností, z ktorých by bolo možné vyvodiť záver o dôvodnosti odňatia veci Krajskému súdu v Nitre a jej prikázaniu inému krajskému súdu.

Pri úvahách, či v konkrétnom prípade sú dané dôležité dôvody odňatia a prikázania veci, treba hodnotiť všetky do úvahy prichádzajúce argumenty pre takýto postup a v ich vzájomnej súvislosti. Pritom dôvody na odňatie a prikázanie veci čo do opodstatnenosti a závažnosti musia byť zrovnateľné s významom ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov.

Ústavným zákonom zo dňa 9. januára 1991 , číslo 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd a tiež prijatím Ústavy Slovenskej republiky s účinnosťou od 1. októbra 1992 výrazne stúpol význam ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov. Vyplýva to z článku 38 ods. 1 Listiny a článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého – „nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon“.

Pre zákonnú zmenu príslušnosti súdu, t.j. pre výrok, ktorým sa mu konkrétna vec odníma a prikazuje sa inému súdu toho istého druhu a stupňa, musia byť teda splnené tak závažné „dôležité dôvody“, ktoré sú zrovnateľné s ústavnou zásadou príslušnosti súdu v zmysle jej článku 48 ods. 1.

V danom prípade takéto dôvody obvinený M. H. vo svojom návrhu neuviedol a nevyplývajú ani z obsahu trestného spisu. Vo svojom návrhu uviedol, že sudcovia Krajského súdu v Nitre sú voči nemu zaujatí, pretože ho údajne osobne poznajú a v minulosti už s nimi mal „určité“ konflikty.

V predmetnej veci obžalovaný neuviedol však žiadne konkrétne okolnosti vo vzťahu k jednotlivým sudcom krajského súdu. Ním uvádzané iba všeobecné, paušálné a ničím nekonkretizované tvrdenie o tom, že „osoby činné na súde“ ho poznajú nie je takou konkrétnou skutočnosťou alebo dôkazom, ktorý by mohol sám osebe spochybňovať objektivitu a nestrannosť sudcov Krajského súdu v Nitre.

Navyše súčasťou spisu sú aj vyjadrenia všetkých sudcov Krajského súdu v Nitre (č. l. 53 až 62), ktorí sa zhodne vyjadrili, že v predmetnej veci sa necítia byť zaujatí, obvineného M. H. nepoznajú a nemajú k nemu žiaden pomer, čím tvrdenia obvineného vyvracajú.

Z relevantného spisového materiálu nevyplývajú ani žiadne ďalšie okolnosti, ktoré by odôvodňovali postup podľa § 23 ods. 1 Tr. por.

Obvineným uvádzané dôvody sú teda len vo všeobecnej rovine a vyjadrujú jeho subjektívny pocit o nespravodlivosti konania, ktorý však nepodporil žiadnym objektívnym dôležitým dôvodom v zmysle ustanovenia § 23 ods. 1 Tr. por. Pre delegáciu veci na iný súd nestačí len všeobecná subjektívna domnienka obžalovaného o zaujatosti sudcov.

Na podklade týchto skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky na rozhodnutie o odňatí veci Krajskému súdu v Nitre a prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa a preto Najvyšší

súd návrhu obvineného M. H. nevyhovel a predmetnú trestnú vec Krajskému súdu v Nitre neodňal.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave, 9. decembra 2015

Vypracoval: JUDr. Pavol Farkaš

JUDr. Martin P i o v a r t s y , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Marcela Némethová